

Олександр Аулін,

кандидат філософських наук, старший науковий співробітник,

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського

Голосіївський просп., 3, Київ, 03039, Україна

e-mail: sozionik@gmail.com

<https://orcid.org/0000-0001-7304-7182>

БІБЛІОТЕЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЩОДО ВДОСКОНАЛЕННЯ БЕЗПЕКОВИХ ЧИННИКІВ У МІЖНАРОДНИХ СТРАТЕГІЧНИХ КОМУНІКАЦІЯХ

У статті досліджується безпекова складова міжнародних стратегічних комунікацій, що відбуваються за участі бібліотечно-інформаційних центрів у сучасних умовах. Проаналізовано основні підходи до визначення поняття «стратегічні комунікації» вітчизняних дослідників, а також їхніх колег із країн Європейського Союзу, США та Російської Федерації. Запропоновано власне визначення терміна «стратегічні комунікації». Розглянуто матеріали Доктрини інформаційної безпеки України в частині, що стосується стратегічних комунікацій та стратегічних наративів.

Визначено, що сьогодні найбільшу небезпеку становлять деструктивні інформаційні впливи, які спрямовуються ззовні на інформаційний простір України, особливо з боку міжнародних ісламістських рухів і РФ. Запропоновано заходи з протидії негативним інформаційним впливам із використанням наявних можливостей бібліотечних установ.

Ключові слова: бібліотечно-інформаційні центри, бібліотечні установи, соціальні комунікації, стратегічні комунікації, інформаційна безпека, політичний іслам, інформаційний простір.

В умовах світу, що глобалізується, постійно зростає роль міжнародних комунікацій. Це стосується насамперед науково-освітніх і культурних обмінів, коли представники різних народів обмінюються власним досвідом у розв'язанні важливих проблем, що виникають перед людством у цілому або окремими соціальними групами. Разом з тим важливу роль відіграють політико-дипломатичні та військово-політичні контакти. Їхні основні цілі полягають у тому, щоб не допустити

розгортання повномасштабної війни, а також локалізувати або запобігти тим негативним наслідкам, що виникають у разі застосування традиційної зброї. Проте іноді вони використовуються з маніпулятивною метою. В умовах гібридної війни, що точиться РФ проти нашої країни, великого значення набуває ефективне використання наявних і створення нових каналів комунікації.

На цьому напрямі діяльності актуалізується проблема модерних стратегічних комунікацій, тобто комплексної участі державних установ у формуванні нарративів, спрямованих на цільову аудиторію. У цьому контексті значно посилюється роль бібліотечно-інформаційних центрів, на базі яких може здійснюватися вивчення наявних і потенційних загроз, пов'язаних з участю бібліотечних установ у міжнародній стратегічній комунікації. Зокрема, безпековий контекст набуває особливої ваги під час міжнародних комунікацій із мусульманськими суб'єктами інформаційної діяльності, частина з яких створює й поширює ісламістські нарративи. Крім ісламського, інші світові центри сили також намагаються впливати у власних інтересах на інформаційний простір України.

Багато аспектів проблеми міжнародних стратегічних комунікацій, науково-дослідницької та науково-інформаційної діяльності українських бібліотек розкрито в працях таких науковців, як В. Горовий, С. Горова, А. Галаган, Д. Дубов, Л. Дубровіна, Н. Іванова, Т. Кулаковська, В. Ліпкан, О. Онищенко, К. Пол, Ю. Половинчак, С. Полтавець, Т. Попова, Г. Почепцов, В. Струнгар, Д. Хольцхаузен та ін. Соціально-політична й релігійна ситуація в мусульманському середовищі України та за її межами досліджувалася О. Богомолвим, О. Бойцовой, Д. Брильовим, М. Закіровим, С. Закіровою, М. Кирюшком, Е. Муратовою, Н. Мхітарян, І. Семіволосом, В. Шведом, О. Ярошем та багатьма іншими. Питанням інформаційної безпеки приділяли значну увагу у своїх працях С. Богданов, І. Бондар, Д. Безуглий, Е. Голдман, В. Горовий, О. Ворошилов, У. Ільницька, В. Ліпкан, Н. Ніколсон, О. Онищенко, Ю. Половинчак, В. Попик, Г. Почепцов, Д. Хольцхаузен, О. Харченко, Л. Чуприна та ін. Проте на сьогодні відсутні праці, присвячені аналізу безпекової складової стратегічних комунікацій, що відбуваються за участі інформаційно-бібліотечних центрів та охоплюють сферу інформаційної співпраці із закордонними країнами. Такий стан речей може негативно позначитися на міжнародних комунікаціях на зазначеному напрямі.

Враховуючи викладене, метою статті є аналіз актуальних і потенційних загроз, які є або можуть стати наслідками міжнародних стратегічних комунікацій за участі бібліотечних установ. Поруч із цим

розглядатимуться заходи з протидії негативним інформаційним впливам у межах згаданого сегмента стратегічних комунікацій.

Сьогодні стратегічні комунікації перетворюються на окремий важливий інструмент для вирішення багатьох завдань, які в минулому вирішувалися переважно із застосуванням збройних і /або економічних чинників. Унаслідок широкого вживання вищезгаданого терміна спостерігаються такі негативні наслідки, як розмивання його субстанційних характеристик. Відповідно, на початку дослідження ми розглянемо основні підходи до визначення поняття «стратегічні комунікації», які пропонуються вітчизняними й закордонними авторами. Серед закордонних основну увагу ми приділятимемо працям дослідників із США, провідних країн Євросоюзу та РФ, які мають значний досвід використання стратегічних комунікацій, у тому числі в кризові періоди.

У найбільш загальному вигляді стратегічні комунікації розглядаються західними вченими як цілеспрямовані комунікації, що здійснюються суб'єктом для виконання своєї місії [11]. На думку дослідника «РЕНД комперейшен» (RAND Corporation, американська некомерційна організація, яка виконує функції стратегічного дослідного центру, що працює за замовленням керівництва США, їхніх збройних сил та пов'язаних з ними організацій) П. Крістофера, стратегічні комунікації – це «скоординовані дії, повідомлення, образи та інші види оповіщення та залучення, спрямовані на інформування, вплив і переконання певних цільових аудиторій на підтримку цілей держави» [14]. Експерти «Четем хаус» (Chatham House, британський аналітичний центр у сфері міжнародних відносин) визначають стратегічні комунікації як «систему взаємопов'язаних дій на стратегічному, оперативному й тактичному рівнях управління, що спрямована на досягнення розуміння інтересів і потреб цільових аудиторій та виявляє ефективні методи й механізми активації та підтримки певних типів поведінки з боку цих аудиторій» [8]. Таке визначення взято за основу в Резолюції Європарламенту «Стратегічні комунікації ЄС і протидія пропаганді», ухваленій у листопаді 2016 р. [10]. На думку Е. Голдман, в основі стратегічних комунікацій лежить управління сприйняттям, у якому найбільш важливу роль повинна відігравати координація інформаційних потоків, ідей, дій і рішень, спрямована на приведення сприйняття цільових аудиторій у відповідність до цілей державної політики [12]. Міністерство оборони США дало таке визначення поняття «стратегічні комунікації»: «Цілеспрямовані зусилля уряду США, спрямовані на розуміння та залучення цільових аудиторій із метою створення, посилення, збереження умов, сприятливих для просування

інтересів, політичного курсу, цілей уряду США за допомогою використання скоординованих програм, планів, завдань, повідомлень, синхронізованих із дією всіх інструментів національної сили» [9]. У 2010 р. Білий дім видав Рамкову концепцію стратегічних комунікацій, у якій стратегічні комунікації включають у себе два основні компоненти:

- синхронізація ключових повідомлень і дій з урахуванням того, як вони сприймаються цільовими аудиторіями;

- програми та дії, спрямовані на комунікацію з цільовими аудиторіями, включаючи громадські проекти, публічну дипломатію, інформаційні операції [13].

У 2017 р. у США вийшов збірник статей «Стратегічна комунікація: новий порядок денний у комунікації», у якому було дано загальне визначення терміну «стратегічні комунікації» (далі – СК). «Комунікації можуть бути охарактеризовані як стратегічні в тому випадку, якщо їх здійснення направляється очікуваним результатом. Цей результат може являти собою ставлення до чого-небудь, переконання або знання; крім того, він може означати зміну або створення чого-небудь» [15]. При цьому в останні десятиріччя відбулися важливі зміни в домінуючих моделях комунікації. Монологічні – замінено на діалогічні [7].

В останні десятиліття експертами із США у сфері стратегічних комунікацій відмічалася заміна монологічних моделей на діалогічні, коли зі стратегічних комунікацій ідуть на другий план або зовсім виключаються такі негативні складові, як тиск, маніпуляції, обман, пропаганда. Акцент робиться на тому, щоб створювати та підтримувати спільні цінності, знаходити нові смисли, здійснювати діалог і спільну діяльність державної влади й ключових аудиторій [2].

Російські дослідники пропонують свої підходи до визначення стратегічних комунікацій. Спільним для них є розуміння стратегічних комунікацій як гранично широкої за своїм охопленням діяльності, пов'язаної з досягненням стратегічних цілей, необхідністю синхронізації дій організації для вирішення поставлених завдань, просуванням або зміною культурних (ідеологічних) цінностей у свідомості цільових аудиторій, поліпшенням іміджу держави на міжнародній арені [2].

У Доктрині інформаційної безпеки України «стратегічні комунікації – скоординоване і належне використання комунікативних можливостей держави – публічної дипломатії, зв'язків із громадськістю, військових зв'язків, інформаційних та психологічних операцій, заходів, спрямованих на просування цілей держави» [6]. У колективній монографії Київського інституту міжнародних відносин стратегічні комунікації розглядаються

як комунікативні технології, спрямовані на забезпечення міжнародної взаємодії та формування тривалих формальних і неформальних зв'язків між урядовими інститутами, міжнародними акторами, дипломатичними установами й політичними лідерами з метою реалізації політичних, економічних, безпекових, культурних, соціальних і гуманітарних ініціатив, проєктів тощо, у тому числі за допомогою публічної дипломатії або спеціальних інформаційних кампаній [5, с. 10]. На думку В. Ліпкана, стратегічні комунікації на сучасному етапі розвитку цивілізаційних відносин покладено в основу гарантування реалізації національних інтересів і просування цілей держави [4]. Виходячи з викладеного, у контексті, який нас цікавить, стратегічні комунікації можуть бути визначені як «системне, скоординоване використання комунікативних можливостей держави, спрямованих на просування її цілей, шляхом досягнення розуміння інтересів і потреб цільових аудиторій і виявлення ефективних методів і механізмів активації та підтримки певних типів поведінки з боку цих аудиторій».

Задля з'ясування безпекової складової стратегічних комунікацій вважається за доцільне звернутися до основних суб'єктів, що здійснюють із-за кордону вплив на інформаційний простір України. Це – Російська Федерація, США, Євросоюз, ісламський світ і Китай. Основним критерієм на цьому напрямі є визначення загроз інформаційній безпеці, до яких згідно з Доктриною інформаційної безпеки України належать:

– зовнішні негативні інформаційні впливи на свідомість людини та спільноти через засоби масової інформації, а також мережу Інтернет, що здійснюються на шкоду державі та мають на меті: спроби змінювати психічні й емоційні стани людини, її психологічні та фізіологічні характеристики; здійснювати керований вплив на свободу вибору шляхом поширення в національному інформаційному просторі культу насильства й жорстокості, зневажливого ставлення до людської та національної гідності, розпалювання міжрелігійної, міжетнічної й міжнаціональної ворожнечі, ненависті за етнічною, мовною, релігійною та іншими ознаками; поширення закликів до сепаратизму, повалення конституційного ладу чи порушення територіальної цілісності держави;

– інформаційний вплив на населення України, у тому числі на особовий склад військових формувань, мобілізаційний резерв – з метою послаблення їх готовності до оборони держави та погіршення іміджу військової служби;

– поширення суб'єктами інформаційної діяльності викривленої, недостовірної та упередженої інформації для дискредитації органів державної влади, дестабілізації суспільно-політичної ситуації, що значно

ускладнює прийняття політичних рішень, завдає шкоди національним інтересам України чи створює негативний імідж України;

– створення, поширення, передавання та зберігання інформації з метою підтримки, супроводження чи активізації злочинної та терористичної діяльності тощо [6].

Якщо брати до уваги зазначені загрози і відштовхуватися від ролі бібліотек у міжнародних стратегічних комунікаціях (відповідно до їх визначення, яке ми запропонували вище), то одним із найбільш небезпечних стає ісламський чинник. Однак у цьому випадку не йдеться про всі мусульманські країни та / або міжнародні релігійні й релігійно-політичні об'єднання. Ми говоримо лише про ісламістів, які намагаються завдяки власній інтерпретації священних мусульманських книг підбурити одновірців на захоплення політичної влади з кінцевою метою відновлення всесвітнього халіфату. Саме з такого руху, як «Брати-мусульмани» вийшов свого часу лідер «Ісламської держави» Аль-Багдаді, а засновник «Аль-Каїди» Усама бен Ладен активно співробітничав із «братами». Сьогодні на території України функціонує філіал міжнародного ісламістського релігійно-політичного об'єднання Хізб ут-Тахрір аль-Ісламі, засновники якого орієнтують прихильників на створення халіфату. Крім того, існують громадські організації мусульман, які періодично видають і розповсюджують праці ідеологічно наближених до руху «Братів-мусульман» авторів: Ю. Кардаві, С. Кутба, М. аль-Газалі та ін. [3, с. 299–310]. Понад те, на думку вітчизняних і закордонних експертів, територія України, починаючи з 1970-х років, використовується для транспортування радикальних ісламістів із Близького Сходу до країн Західної Європи. Це також завдає Україні додаткових репутаційних збитків на міжнародному рівні. Одним з найбільш привабливих об'єктів для розповсюдження радикальної ісламістської літератури прихильники цих рухів можуть вважати бібліотечно-інформаційні центри на кшталт Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського. У цьому випадку беруться до уваги не тільки можливості поповнення книжкових фондів літературою відповідної спрямованості, а й активна виставкова діяльність, яку здійснює бібліотека. Наприклад, під час чергової виставки, присвяченої мусульманській тематиці, читацький аудиторії може бути представлено книги С. Кутба та інших апологетів ісламізму. При цьому додатковий вплив на відвідувача зробить безпосередньо високий статус НБУВ як відомого й авторитетного бібліотечного та наукового центру.

Інформаційні впливи з боку РФ, що здійснює військово-політичну та інформаційну агресію стосовно України, також несуть серйозну

загрозу. З одного боку, це напряму не стосується бібліотечного сегмента міжнародних стратегічних комунікацій. Проте друковані та електронні носії, що містять вигідні Кремлю стратегічні наративи, можуть надходити до бібліотечних установ у прихованому вигляді. Наприклад як наукові видання з Польщі, Словаччини, країн Балтії та інших суб'єктів ЄС, кінцевим бенефіціаром яких є підконтрольні Москві організації, створені для здійснення деструктивного інформаційного впливу.

Стратегічні комунікації за участі українських бібліотечних установ із США та країн Євросоюзу вважаються на сьогодні найменш безпечними для України. Це відбувається завдяки близьким культурним традиціям, а також політико-економічним спрямуванням офіційного Києва до євроатлантичної інтеграції. При цьому, однак, треба брати до уваги, що книги та інші зразки друкованої продукції можуть містити такий стратегічний наратив: «Західні країни є єдиними носіями загальнолюдських цінностей, тому вони мають право здійснювати свою «просвітницьку» місію в інших країнах різними, іноді досить жорсткими, способами».

Для китайського інформаційного впливу є характерним вкорінені у свідомість цільових аудиторій думки про те, «що нині Китай вірний тисячолітнім традиціям “серединної імперії”». Відповідно до цієї концепції прийнято вважати, що КНР, як і попередні китайські державні утворення, нібито не здатна на відверту військово-політичну експансію, якщо в її правлячого класу відсутня впевненість у здатності абсолютно безболісно для себе “переварити” окуповані території. При цьому зазвичай звертається увага на наявність у вірогідних об'єктів китайської експансії ядерної зброї або союзницьких відносин із членами “атомного клубу” й робиться висновок, що військових зіткнень не відбудеться. Проте ситуація з Тибетом і вторгненням у 1979 р. у В'єтнам свідчать про зворотне. Також треба мати на увазі, що на сьогодні відчутна потужна фінансово-економічна й демографічна присутність Китаю практично на всіх континентах» [1, с. 60–67].

Отже, у сучасних умовах стратегічні комунікації перетворюються на окремих важливий інструмент для розв'язання багатьох проблем, які в минулому розв'язувалися переважно із застосуванням збройних і / або економічних чинників.

Стратегічні комунікації можуть бути визначені як «системне, скоординоване використання комунікативних можливостей держави, спрямованих на просування її цілей, шляхом досягнення розуміння інтересів і потреб цільових аудиторій та виявлення ефективних методів і механізмів активації й підтримки певних типів поведінки з боку цих аудиторій». Якщо брати до уваги інформаційні загрози і відштовхуватися від ролі

бібліотек у міжнародних стратегічних комунікаціях, то найбільш небезпечними стають ісламістський та російський чинники.

Друковані та електронні носії, що містять вигідні Кремлю стратегічні наративи, можуть надходити до бібліотечних установ у прихованому вигляді (як наукові видання з Польщі, Словаччини, країн Балтії та інших суб'єктів ЄС), кінцевим бенефіціаром яких є підконтрольні Москві організації, створені для здійснення деструктивного інформаційного впливу.

Завадити проникненню у фонди бібліотечно-інформаційних центрів ідеологічно небезпечних матеріалів можливо за рахунок організації системного аналізу паперових та інших носіїв інформації, що надходять до НБУВ та інших вітчизняних бібліотек із вищезгаданих країн, щодо їх можливого використання для здійснення деструктивного впливу на інформаційний простір України.

Список бібліографічних посилань

1. Ауліна О. В. Політична міфологія в інформаційних війнах : монографія. Київ : Видавець Бихун В. Ю. 2018. 168 с.

2. Богданов С. В. Стратегические коммуникации: концептуальные подходы и модели для государственного управления. *CYBERLENINKA*. URL: https://cyberleninka.ru/article/n/strategicheskie-kommunikatsii-kontseptualnye-podhody-i-modeli-dlya-gosudarstvennogo-upravleniya?gclid=CjwKCAiA44LzBRB-EiwA-jJipNZoEjakzHvUtPq0tmDcVAAUnfoI2FhB3zDxNFRrtAj8oZt9Nll61RoCz0cQAvD_BwE.

3. История Востока : в 6 т. Т. 5 : Восток в новейшее время: 1914–1945 гг. / отв. ред. Р. Г. Ланда ; Ин-т востоковедения РАН. М. : Вост. лит., 2006. 717 с.

4. Ліпкан В. Експертний висновок на проект Стратегії розвитку ефективних комунікацій у ЗСУ. *Глобал. орг. союзн. лідерства*. 2015. URL: <http://goal-int.org/ekspertnij-visnovok-na-proekt-strategii-rozvitku-efektivnix-komunikaciju-zsu>.

5. Стратегічні комунікації в міжнародних відносинах : монографія. Київ : Вадекс, 2019. 442 с.

6. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 29 грудня 2016 р. «Про Доктрину інформаційної безпеки України»: Указ Президента України. *Верховна Рада України. Законодавство України : вебпортал*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/47/2017>.

7. Corman S. R., Trethewey A., Goodall B. A 21 st Century Model for Communication in the Global War of Ideas. From Simplistic Influence

to Pragmatic Complexity. URL: <https://csc.asu.edu/wp-content/uploads/pdf/114.pdf>.

8. Cornish P., Lindley-French J., Yorke C. Strategic Communications and National Strategy / A Chatham House Report. September 2011. P. 4. URL: <https://www.chathamhouse.org/sites/files/chathamhouse/r0911es%E2%80%93stratcomms.pdf>.

9. DoD Dictionary of Military and Associated Terms / Defense Technical Information Center. November 8, 2010. URL: http://www.dtic.mil/doctrine/new_pubs/jp1_02.pdf.

10. EU Strategic Communications with a View to Counteracting Propaganda. In-depth Analysis / European Union Institute for Security Studies (EUISS), France. May 2016. P. 4. URL: [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2016/578008/EXPO_IDA\(2016\)578008_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2016/578008/EXPO_IDA(2016)578008_EN.pdf).

11. Hallahan K., Holtzhausen D., Van Ruler B., Vercic D., Siramsh K. Defining Strategic Communication. *International Journal of Strategic Communication*. 2007. № 1. P. 4.

12. Goldman E. Strategic Communication: A Tool for Asymmetric Warfare URL: <http://smallwarsjournal.com/blog/strategic-communication-a-tool-for-asymmetricwarfare>.

13. National Framework for Strategic Communication. The White House, Washington. 2010. *FAS – Federation of American Scientists : Official Site*. URL: <https://fas.org/man/eprint/pubdip.pdf>.

14. Paul Chr. Strategic Communication: Origins, Concepts, and Current Debates. Santa Barbara, CA : ABCCLIO, 2011. P. 17.

15. Strategic Communication: New Agendas in Communication / ed. by A. Dudo, L. A. Kahlor. New York ; London : Taylor & Francis, 2017.

References

1. Aulina, O. V. (2018). Politychna mifolohiia v informatsiinykh viinakh [Political mythology in informational warfare]. Kyiv [in Ukrainian].

2. Bogdanov, S. V. Strategicheskie kommunikatsii: kontseptualnye podkhody i modeli dlia gosudarstvennogo upravleniia [Strategic communications: conceptual approaches and models for public administration]. *CYBERLENINKA*. Retrieved from <https://cyberleninka.ru/article/n/strategicheskie-kommunikatsii-kontseptualnye-podhody-i-modeli-dlyagosudarstven-nogoup-rav-leniya?gclid=CjwKCAiA44LzBRB-EiWA-jJipNZoEjakzHvUtPq0tmDcVAAUnfoI2FhB3zDxNFRrtAj8oZt9Nll61RoCz0cQAvD BwE> [in Russian].

3. Istoriia Vostoka: v 6 t. T. 5: Vostok v noveishee vremia: 1914–1945 hh.

[History of the East. Vol. 5: The East in modern times: 1914–1945]. (2018). R. H. Landa (Ed.). Moscow [in Russian].

4. Lipkan, V. Ekspertnyi vysnovok na proekt Stratehii rozvytku efektyvnykh komunikatsii u ZSU [Expert opinion on the project of Strategy of Development of Effective Communications in Armed Forces of Ukraine]. *Hlobalna orhanizatsiia soiuznytskoho liderstva – Global Organization of Allied Leadership*. Retrieved from <http://goal-int.org/ekspertnij-visnovok-na-proekt-strategii-rozvytku-efektivnix-komunikaciju-zsu> [in Ukrainian].

5. Stratehichni komunikatsii v mizhnarodnykh vidnosynakh [Strategic Communications in International Relations]. (2019). Kyiv: Vadeks [in Ukrainian].

6. Ukaz Prezydenta Ukrainy Pro rishennia Rady natsionalnoi bezpeky i oborony Ukrainy vid 29 hrudnia 2016 roku «Pro Doktrynu informatsiinoi bezpeky Ukrainy» [Decree of the President of Ukraine On the decision of the National Security and Defense Council of December 29, 2016 «On the Doctrine of Information Security of Ukraine»]. *Verkhovna Rada Ukrainy: vebportal – Verkhovna Rada of Ukraine: official webportal*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/47/2017> [in Ukrainian].

7. Corman, S. R., Trethewey, A., Goodall, B. A 21 st Century Model for Communication in the Global War of Ideas. From Simplistic Influence to Pragmatic Complexity. Retrieved from <https://csc.asu.edu/wp-content/uploads/pdf/114.pdf> [in English].

8. Cornish, P., Lindley-French, J., Yorke, C. (2011). Strategic Communications and National Strategy [in English].

9. DoD Dictionary of Military and Associated Terms / Defense Technical Information Center. November 8, 2010. Retrieved from http://www.dtic.mil/doctrine/new_pubs/jpl_02.pdf [in English].

10. EU Strategic Communications with a View to Counteracting Propaganda. In-depth Analysis / European Union Institute for Security Studies (EUISS), France. May 2016. P. 4. Retrieved from <http://www.europarl.europa.eu/RegData/et> [in English].

11. Hallahan, K., Holtzhausen, D., Van Ruler, B., Vercic, D., Siramsh, K. (2007). Defining Strategic Communication. *International Journal of Strategic Communication*. 2007, no 1, p. 4 [in English]. <https://doi.org/10.1080/15531180701285244>

12. Goldman, E. Strategic Communication: A Tool for Asymmetric Warfare Retrieved from <http://smallwarsjournal.com/blog/strategic-communication-a-tool-for-asymmetricwarfare> [in English].

13. National Framework for Strategic Communication. The White House, Washington. (2010). *FAS – Federation of American Scientists: Official Site*. Retrieved from <https://fas.org/man/eprint/pubdip.pdf> [in English].

14. Paul, Chr. (2011). *Strategic Communication: Origins, Concepts, and Current Debates*. Santa Barbara, CA: ABCCLIO. (p. 17) [in English].

15. *Strategic Communication: New Agendas in Communication*. (2017). A. Dudo, L. A. Kahlor (Ed.). New York; London: Taylor & Francis [in English].

Стаття надійшла до редакції 04.01.2020.

Oleksandr Aulin,

PhD (Philosophy), Senior Researcher,
V. I. Vernadsky National Library of Ukraine
3 Holosiivskiy Ave., Kyiv 03039, Ukraine
e-mail: sozionik@gmail.com
<https://orcid.org/0000-0001-7304-7182>

**Security Factor in International Strategic Communications
with the Participation of Library Institutions**

The article examines the security component of international strategic communications, which take place with the participation of library and information centers in modern conditions. The main approaches in defining the concept of strategic communication of Ukrainian researchers, as well as their colleagues from the European Union, the United States and the Russian Federation are analyzed. The own definition of the term *strategic communications* is offered. The materials of the Doctrine of Information Security of Ukraine are considered, in the part concerning strategic communications and strategic narratives.

Today, strategic communications are becoming a separate important tool in solving many problems that in the past were solved mainly through the use of military and/or economic factors.

Based on the definition of information threats in the Doctrine of Information Security of Ukraine, Islamist and Russian factors are the most dangerous. Library and information centers such as the Vernadsky National Library of Ukraine may be of considerable interest to Islamist organizations that are now trying to publish and disseminate the works which bear their ideologies in Ukraine. Information media containing strategic narratives beneficial to the Kremlin, may mislead libraries. Another case is certain scientific publications from EU countries, the ultimate beneficiary of which are Moscow-controlled organizations created to exert destructive information influence. It is possible to prevent the penetration of ideologically dangerous materials into libraries collections and information centers by organizing a systematic analysis of paper and other media coming to the NBUV and other Ukrainian libraries from the countries mentioned above, for their possible use to affect destructively the information space of Ukraine.

Keywords: library information centers, library facilities, social communications, strategic communications, information security, political Islam, information space.